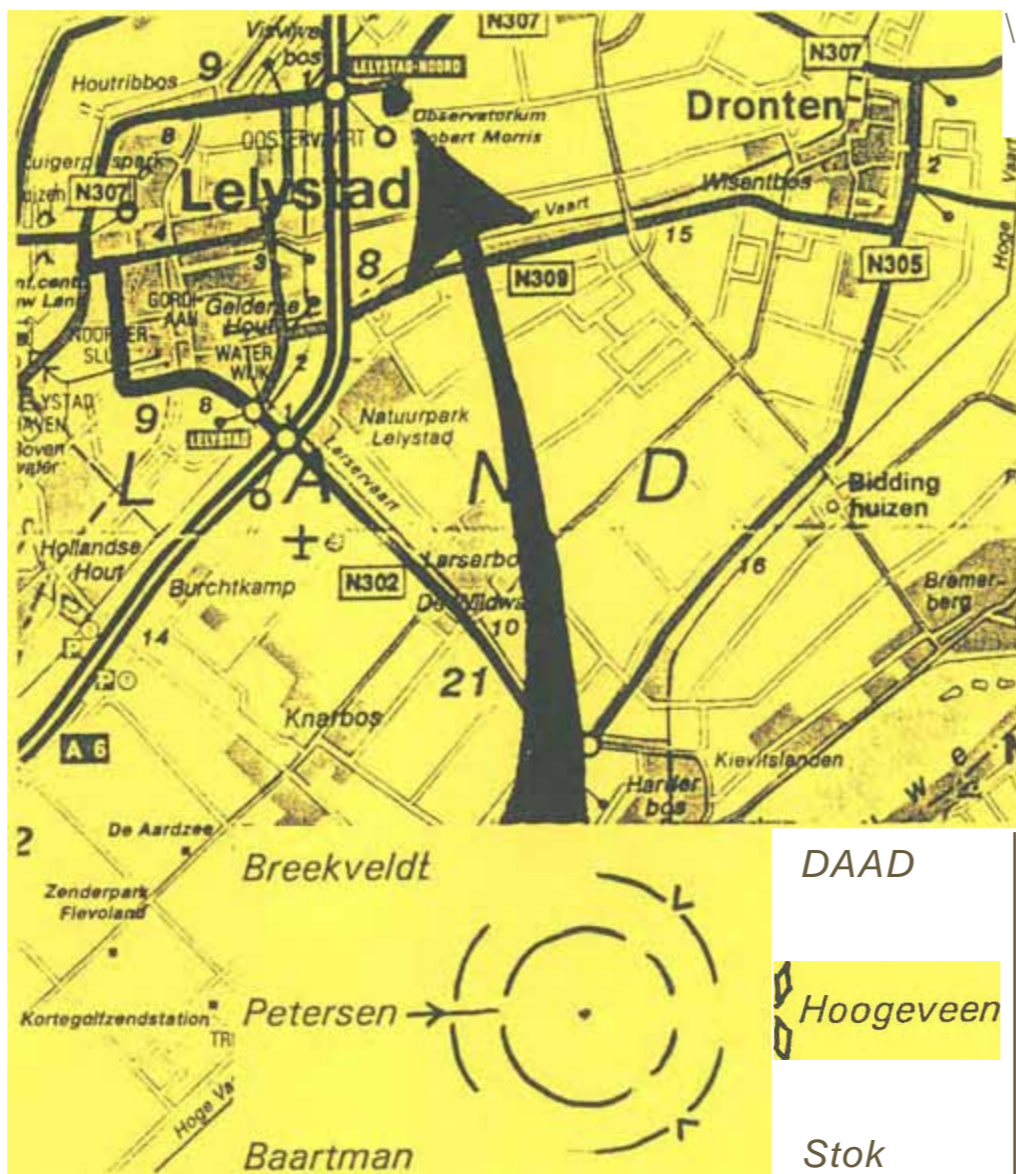

LOCATIE

Colofon:

Deze catalogus verscheen ter gelegenheid van de buitententoonstelling: "DE VERBAZING", van leden van de Kunstenaars Vereniging Flevoland. Gehouden tijdens het "SUNSATION" evenement van 13 t/m 22 juni 1994 op het Robert Morris observatorium.

Oplage: 150
 Ontwerp: Marijke Démoet en Johan Yzerman
 Fotografie: Fred v. Welie, Jeroen Stok, Frens Jansen, Johan Yzerman
 Druk: Multicopy Lelystad, 21 december 1994

Dit objectenpark werd mogelijk gemaakt door:
 Erik Petersen, Bob van Walderveen en Johan Yzerman
 Provincie Flevoland
 Gemeente Lelystad
 Stichting Flevolandschap
 VVV Commissie Lelystad

KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND

Secretariaat: Eisa Blaaser
 Tjalk 33-18; 8232 MD LELYSTAD; 03200-55411

Lelystad, 10 maart '95

Kunstenaar / Kunstliefhebber,

Rondom 'SunSATion' evenement op het Morris Observatorium heeft de KVF een objectenpark gerealiseerd. Dit had een zeer tijdelijk karakter, maar is vastgelegd in de catalogus 'De Verbazing'.

Als herinnering of ter informatie sturen wij u hier van een exemplaar toe.

We hopen dat u in de toekomst onze initiatieven zult (blijven) steunen.

U kunt binnenkort kennismaken van recent werk van onze leden, op de Voorjaars salon 1995. Deze vindt plaats in de Kunsthal Flevoland, Duleaapassage 105 te Lelystad en wordt geopend op vrijdag 28 april om 20⁰⁰ uur. Deze expositie is vrij te bezichtigen t/m 20 mei. U bent welkom.

Met vriendelijke groet,

namens de coördinatiegroep.

Johan Yzerman

WERKVERSLAG

In overleg met St.Flevolandschap en de organisatoren van Sunsation heeft de KVF normen gesteld waaraan de objecten moesten voldoen. Daarin werd aangegeven dat er een samenhang met het Morris observatorium en het Sunsation thema 'De Verbazing' moest zijn, maar dat deze objecten het evenement niet mocht storen. Dit hield in, dat de objecten vanuit de middencirkel niet zichtbaar of hoorbaar mochten zijn.

St. Flevolandschap beperkte door technische eisen, de mogelijkheden voor de kunstenaars. Zo mochten er geen gaten in de grasmat gemaakt worden en moesten de objecten een zeer tijdelijk karakter krijgen.

Door subsidie van de Provincie Flevoland en de Gemeente Lelystad kon de deelnemende kunstenaars een vergoeding in het vooruitzicht worden gesteld.

Deze algemene informatie werd aan alle leden van de KVF gestuurd. Zes kunstenaars kwamen met een geschikt ontwerp en konden hun objecten realiseren.

Eind mei verkenden ze het observatorium en konden de locaties verdeeld worden. Vervolgens ging iedereen thuis, *en/of* tussen 13 en 16 juni op locatie, aan de slag. De kunstenaars met het vervaardigen van de objecten, de coördinatoren met het vervaardigen van de publieksfolder en het benaderen van de media.

Het objectenpark werd goed bezocht. Het 'meeliften' met de publiciteit van het Sunsation evenement en met de Oldtimer dag wierp zijn vruchten af.

ALGEMEEN

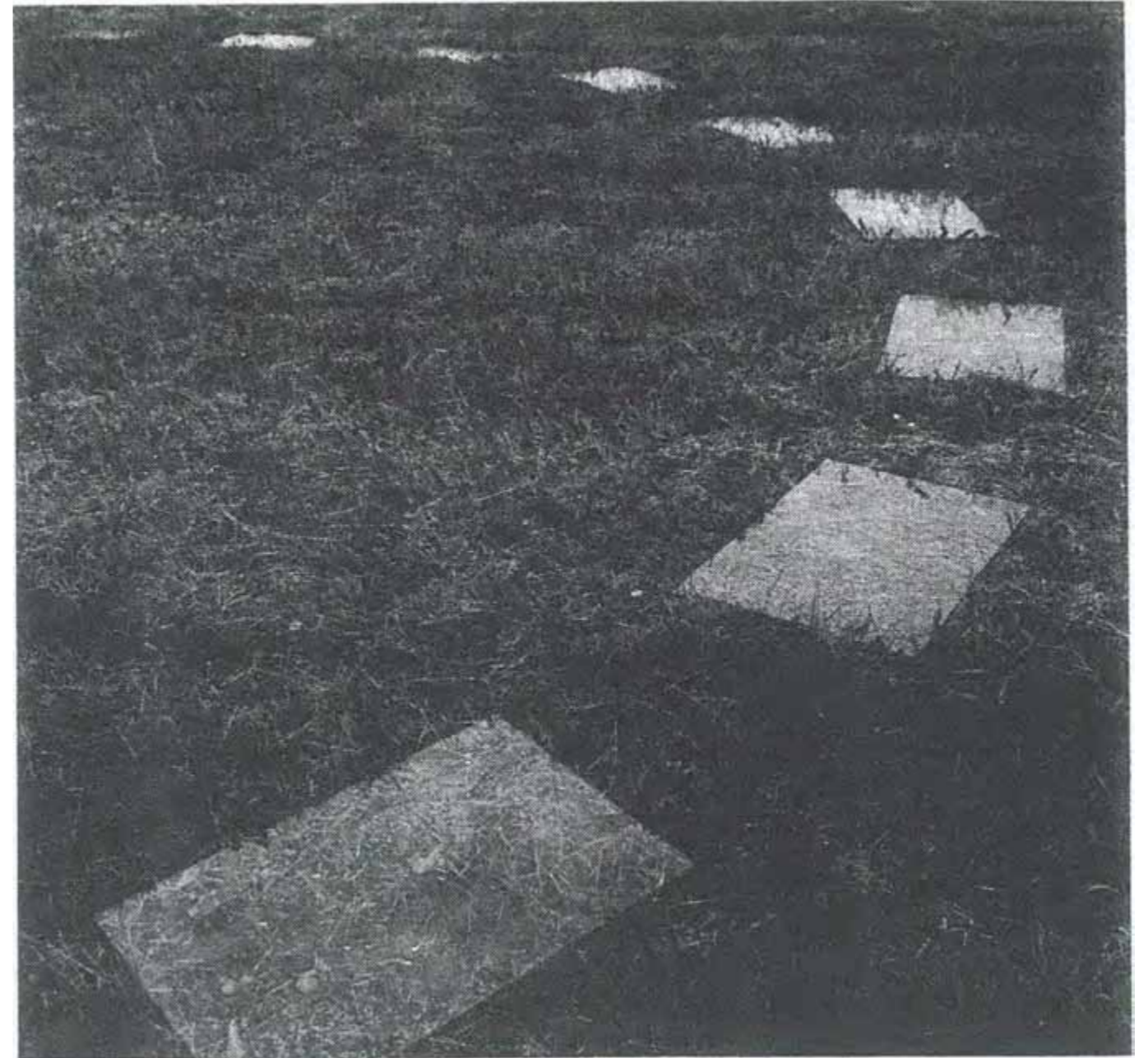
H. BAARTMAN

Objecten uit de zichtbare werkelijkheid extraheer ik niet, dus ontstaat er ook geen abstracte schoonheid.

Mijn schoonheid is niets meer dan de schoonheid van de concrete vorm. Ze manifesteert zich zuiver en als totaalbeeld, zonder de substractie van een ander beeld.

Wat daardoor wordt bereikt, is even concreet als de schoonheid die de natuur ons geeft, consequent en objectief.

Bij het werken met twee dimensies en een bepaalde ruimte, ontstaan er vragen die steeds weer dwingen tot het maken van keuzes.

Hendrik Baartman maakt grafisch en ruimtelijk werk.

Hij heeft een brede interesse. Dit brengt hij tot uitdrukking in diverse materialen en technieken. Met als resultaat schilderijen, tekeningen, foto's en ruimtelijke objecten.

Hendrik exposeerde zijn werk onder andere in New York, Monaco, Canada, Italië, Zweden en Nederland.

Hij woont en werkt op het Koewegje 4 in Zwolle.

VERBAZING

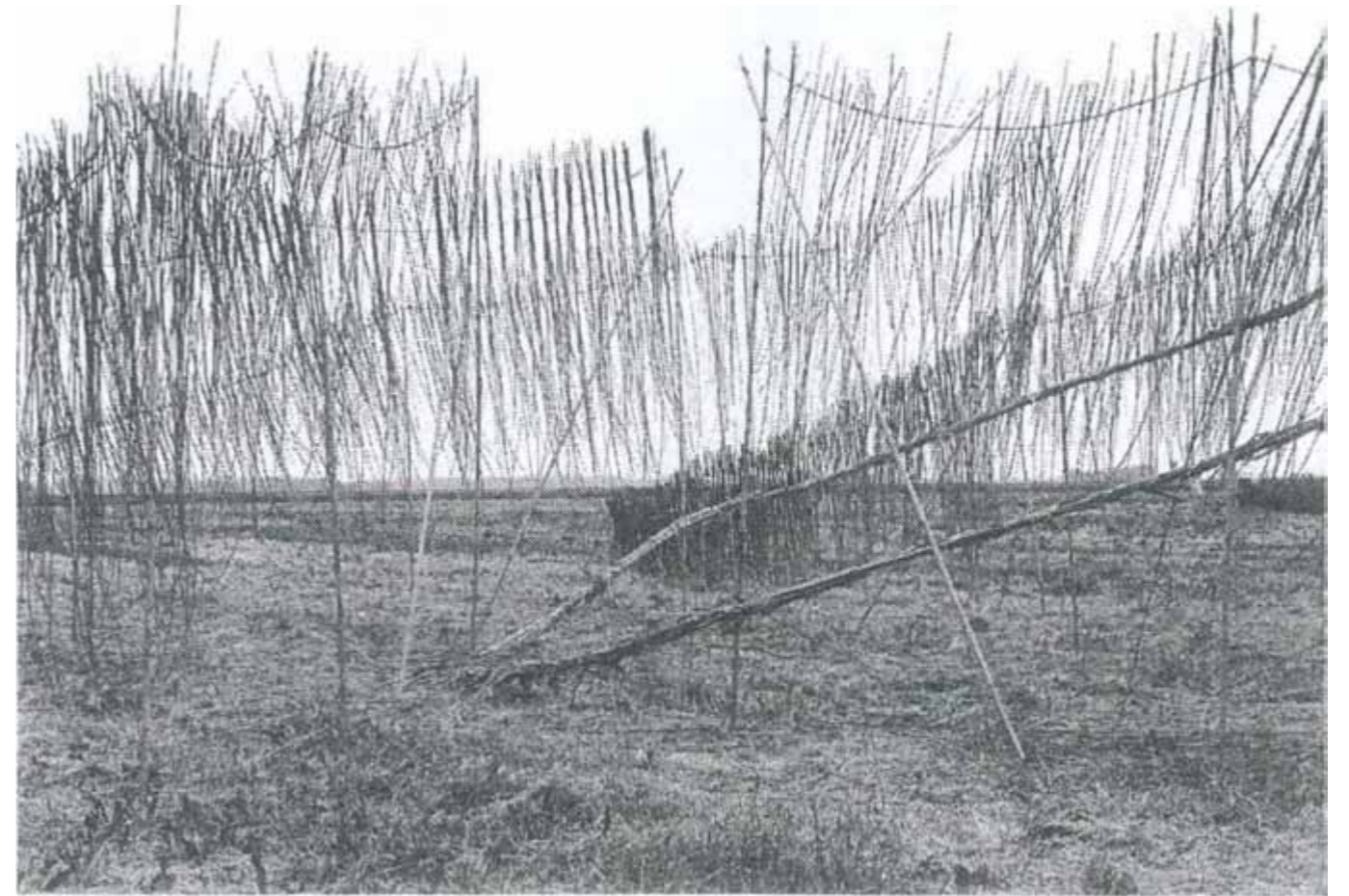
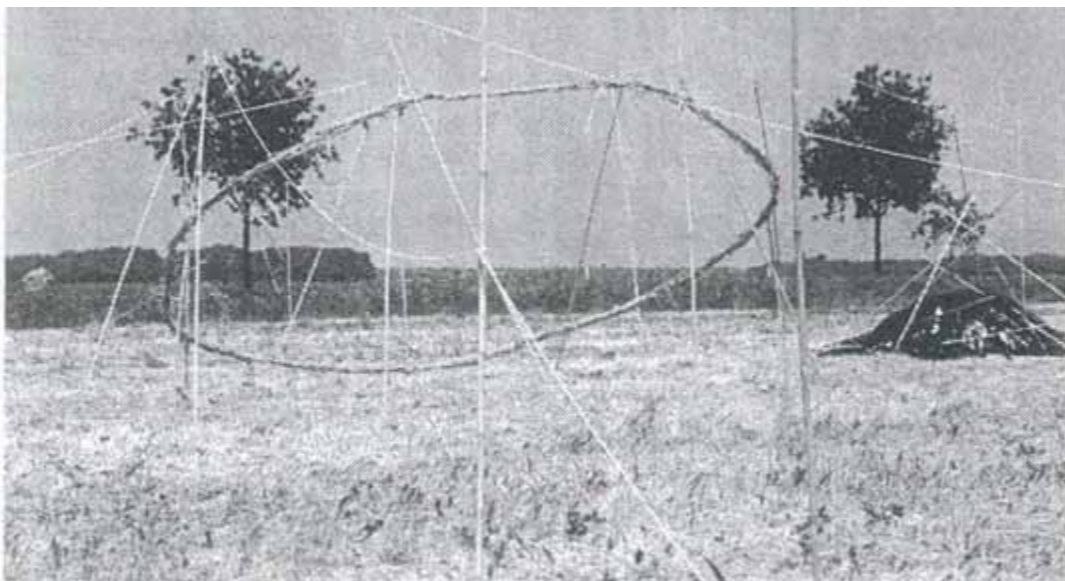
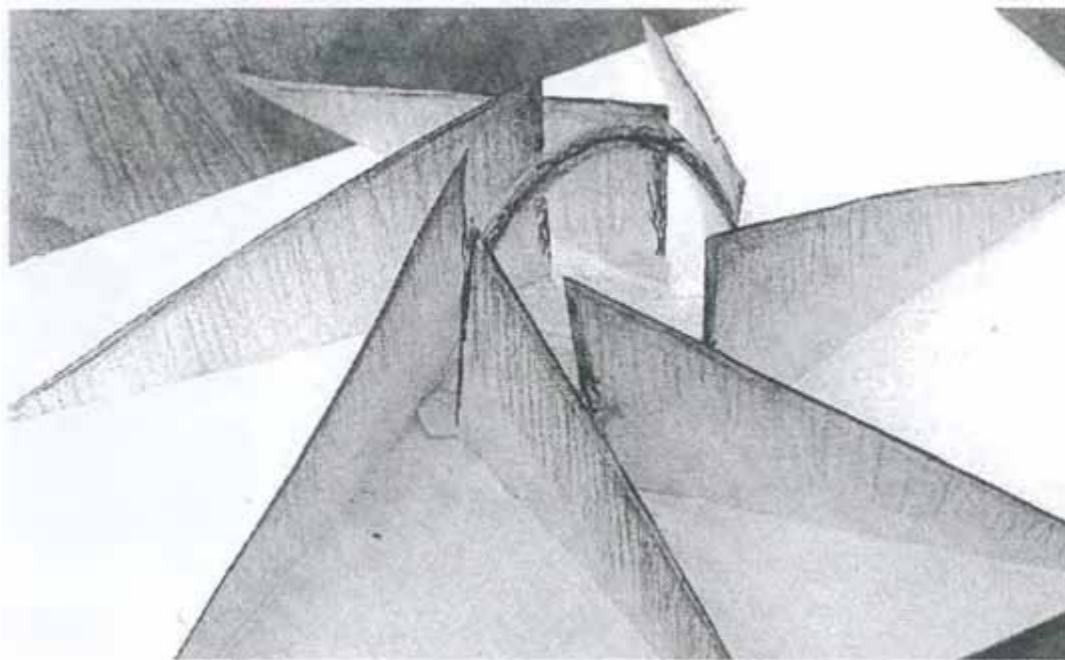

F. BREEKVELDT

De zon in het centrum beschrijft een ellipsvormige boog om de aarde. Op sommige momenten staat de zon hoog aan de hemel, op andere tijden op een laag niveau, waardoor we ons als mens ook vaak depressief kunnen voelen. Bij het stijgen van de zonneboog komt de natuur tot leven en gaan we ons meer positief opstellen. De zon werpt zijn stralen om zich heen bij zijn tocht om de aarde.

Zeven punten als de dagen van de week, of de zeven kleuren van de regenboog, of de zeven dagen van de schepping.

Het riet wapperend in de wind, heen en weer geslingerd of stil en rustig mediterend.

Frits Breekveldt geeft door schilderijen en objecten, zijn visie op de wereld.

"Vrede is in ons eigen belang, waarvoor we ons met alle macht gewelddoos moeten inzetten. Ook het milieu vraagt onze inzet, waarbij we met onszelf moeten beginnen, hoe miniem dat ook is. Hoewel ik niet weet in hoeverre mijn inzet helpt, moet ik vanuit mezelf toch doorgaan. Het is gewoon een deel van mijn leven, waarvoor ik blijf vechten met de middelen die mij ter beschikking staan."

Zijn adres is Tulpstraat 35 in Genderingen.

Z(J)NNEBEELD

DAAD

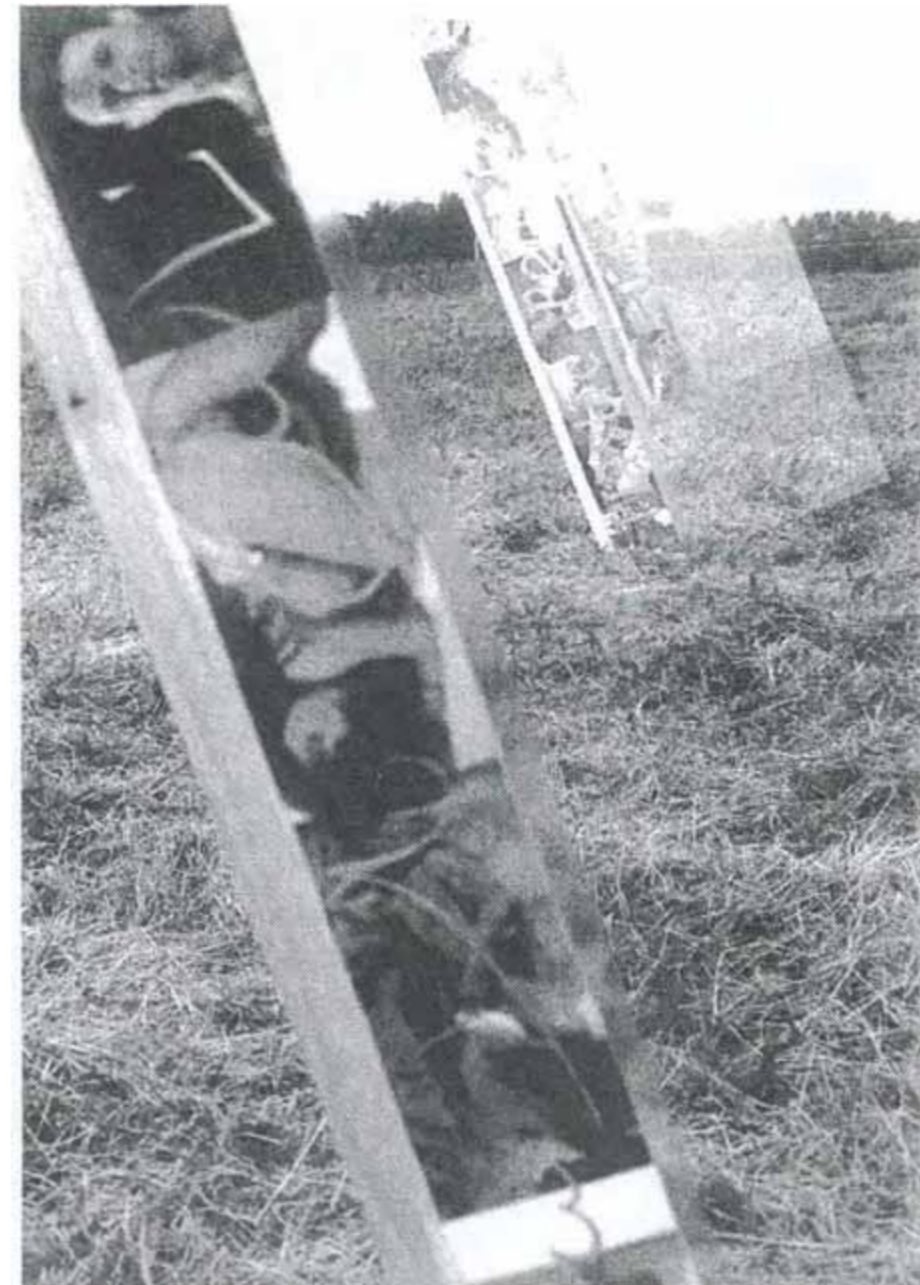
Observatorium, seizoenen gevangen in het vizier

de in het gelid staande bomen van de polder

mensen geplaatst in hokjes van waaruit ze gestuurd,

beheerst en gemanipuleerd worden.

Het werk van de dichter-kunstenaar komt voort uit zijn anarchistische levensvisie. Hij gaat er vanuit dat kunst ontfaan dient te worden van haar aureool, daar de 'Heilige Kunst' zijns inziens leidt tot loze waardeobjecten. Het 'ready made' krijgt een nieuwe betekenis.

Daad maakt plastische en grafische werken van verschillende elementen en materialen, die samengaan en elkaar ondersteunen. In zijn werk neemt de fotokopie een belangrijke plaats in. Hij heeft zijn werk tentoongesteld in onder andere Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Zwolle.

Zijn gedichten verschenen onder meer in de dubbele bundel ..De absolute waarheid/ Een blauwdruk van het leugen."

Daad woont en werkt in Lelystad en wisselt sterk van behuizing. Hij is bereikbaar via stichting Calliope, Ducaatpassage 111 in Lelystad.

PLASTIC MENSEN

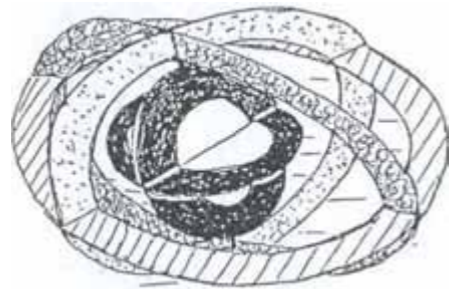
W. HOOGEVEEN

De mens bepaalt zelf, onder andere door zijn stemming, waarnaar en met welke intentie hij kijkt. Maar onze ogen worden ook vaak, door omstandigheden gedwongen ergens naar te kijken.

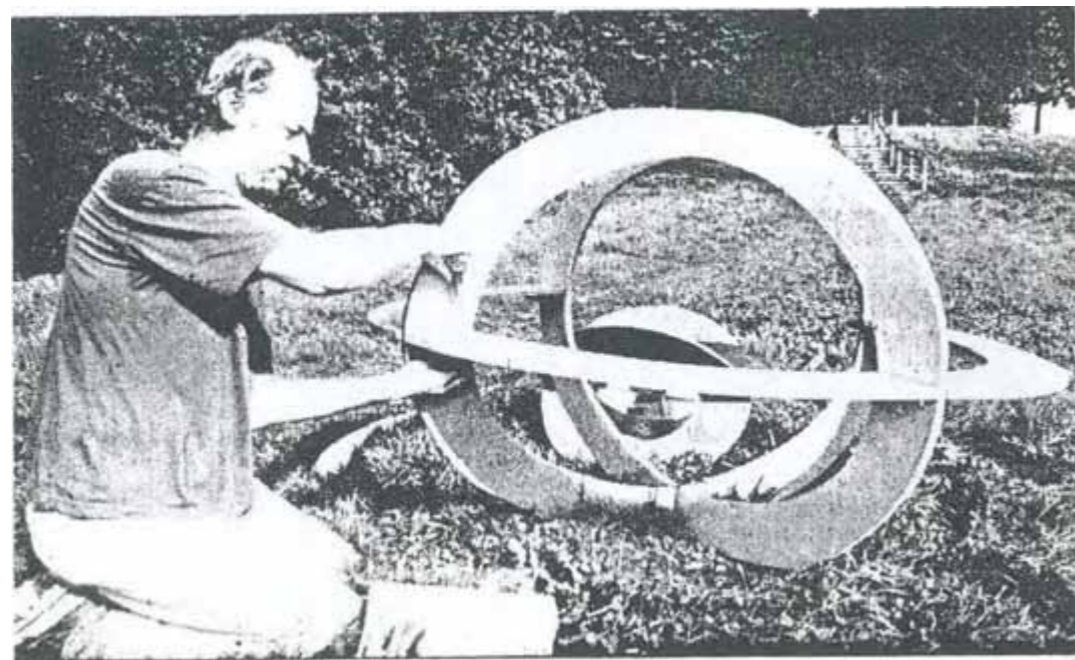
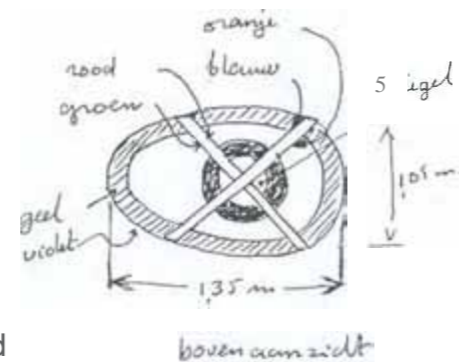
Dit werk is zo gemaakt, dat het oog naar alle kanten van de wereld kan kijken. De wind bepaalt waarnaar; de pupil is draaibaar. Ook kijkt het oog altijd naar boven, in de kosmos en naar beneden, in jezelf.

De pupil is van spiegelglas, zodat jij ook jezelf in het oog gespiegeld ziet. Want het gaat om jou.

Jij bent degene die zich kan verbazen.

geel	weten
violet	onbewuste
blauw	introvert
oranje	aktiviteit
rood	hartstocht
groen	vruchtbaarheid

Willem Hoogeveen 11 9461 woont en werkt in Emmeloord. Hij maakt schilderijen waarbij humor en mededogen een grote rol spelen. "Gefascineerd zie ik hoe problemen gemaakt en opgelost worden. Geen knoop zo vast of hij wordt uit elkaar gehaald. Vooral een optimistische kijk op het leven en hoe je het aan kunt pakken, spreekt mij erg aan. Het is de motor voor mijn werk." De laatste tijd is hij steeds meer bezig met ruimtelijke objecten. Willem Hoogeveen woont op de Barkstraat 45 in Emmeloord.

HET OOG

E. PETERSEN

Hij maakte de Zon op de vierde dag.

De zon werd met een donker geluid begroet.

Er zij licht.

In de eerste doorgang van het Observatorium zijn bamboe stokken opgesteld.
Daaraan zijn contrabas snaren bevestigd.

Bij het passeren worden ze onbewust aangeraakt.

De oertonen klinken.

Erik Petersen (1959) woont en werkt al een tiental jaren in Almere. Een terugkerend thema in zijn werk is, de transparantie en de gelaagdheid van materialen.

Hij maakt vooral grafiek en ruimtelijke objecten/installaties. Zijn ruimtelijk werk was onder andere te zien bij de kunstmanifestaties op het eiland Schokland.

Verder heeft hij exposities gehad in onder meer Japan, Polen, Frankrijk en Spanje.

Hij is één van de stuwende krachten van de Kunstenaars Vereniging Flevoland.

OERTONEN

J. STOK

Het beeld reageert op de functie en de vorm van het observatorium. Als een moderne Stonehenge legt het een relatie tussen mens en kosmos.

Op de zonnewende vangt het de eerste zonnestralen in het vizier.

Als waarnemer in het midden van de binnenste cirkel neem je informatie uit de kosmos waar.

Doordat jij er naar kijkt valt het licht op jouw netvlies.

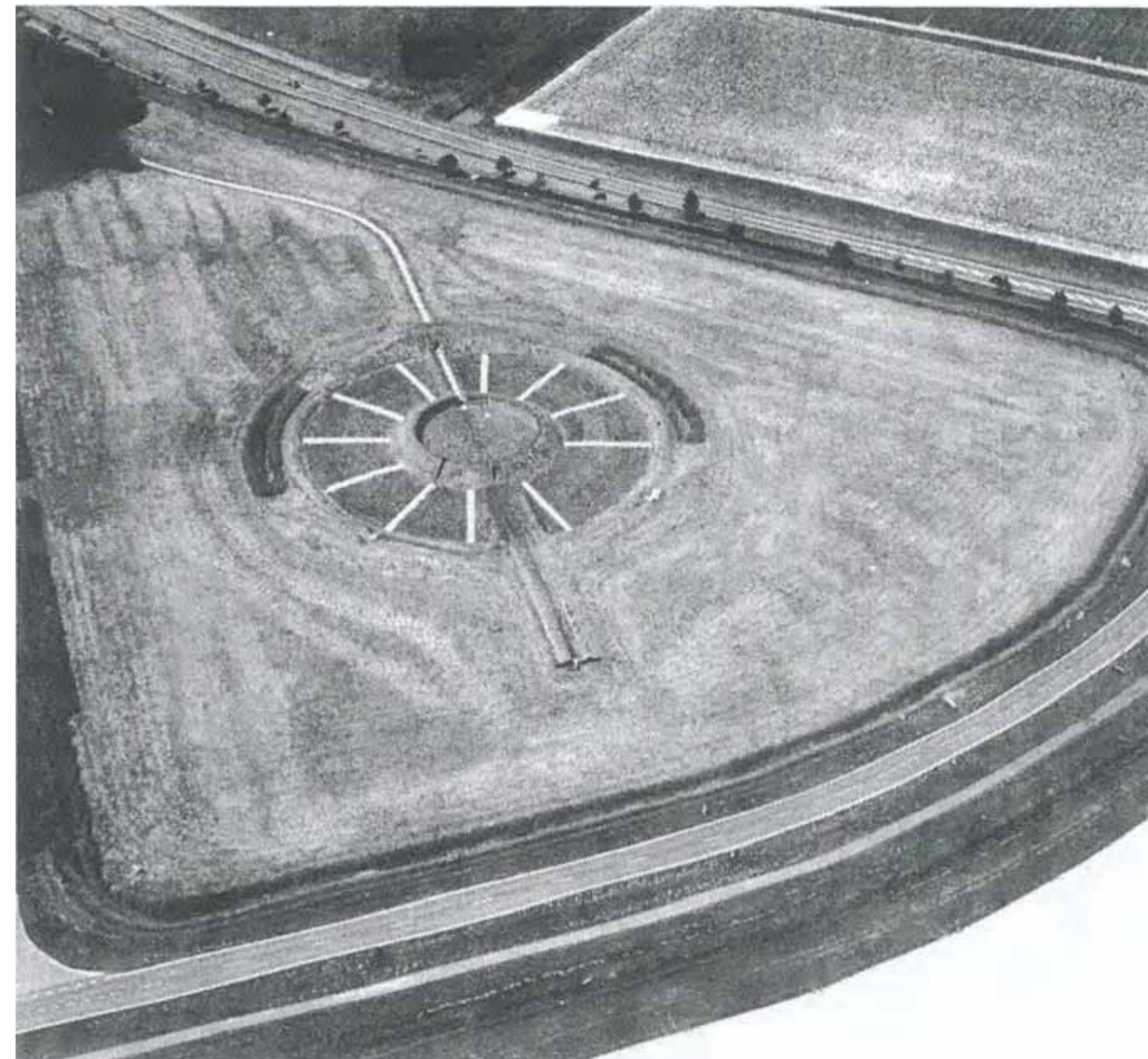
Op dat moment ben je niet alleen maar ontvanger.

Tegelijkertijd vorm je het centrum van het universum.

Observatorium

universum
oneindige ruimte
lichtstralen van millennia ver
vallen samen in mijn oog
voor één moment de navel der aarde
centrum van de kosmos

Met zijn beelden onderzoekt Jeroen Stok (1959) zijn eigen mentale ruimte. Zoals hij dat ook doet met de fysieke ruimte waarin ze worden geplaatst. In beide gevallen geldt het vermoeden dat bepaalde kleuren, materialen en vormen een positieve invloed hebben, als uitgangspunt.

Alleen door de werken ook daadwerkelijk uit te voeren en te plaatsen, kan aan het licht treden wat in dat vermoeden besloten ligt. Het is de menselijke natuur dat te willen ontdekken. Dat is wat onze cultuur vormt.

Jeroen Stok woont en werkt op de Rivierenlaan 240 in Lelystad.

UNIVERSUM

DE VERBAZING

KRANTE-

we wilt de... in van de zomer... bestaaf uit muziek, zang, voorzichten van politie en... de bekende dichters.

De verbazing
Thema dit jaar is 'De Verba- zing'. Verbaazingwekkend is op zichzelf al het feit dat nu al vijf jaar lang op de zaterdagochtend de 21 jurys kunstnaren en vijf honderden mensen een 'zonnesteek' maken op het Observatorium Robert Morris. Weer of geen weer? Ze hebben al hun hoop gevestigd op de afkomstige zonnesteek.

Eigen werk
De schrijver Herman Pieter de Boer zal komen voorlezen uit eigen werk. Daarnaast worden er ook andere boeken uitgeleend, waaronder 'De Verbaazing' dat hij in samenwerking met de jurys en korte verhalen schrijver Micky Osterspor en de verhalen die hij zaterdag 18 juni voordracht handelen over 'Het vresende des Levens' over de Spookfoto van Sandgate. Over de Zilverkameel was hij...

Compositie
Weet mag ook verwacht worden van Brass Midden-Nederland, dat uit meer dan tien koperblazers bestaat en dat onder andere een speciaal voor Sunsation '94 door Heek Meise geschreven compositie zal spelen: 'Amazing Morning'.

Expositie
Een extra dimensie voegt de Kunstenaars Vereniging Flevoland dit jaar toe aan het mysterie gegeven. Rondom het Observatorium exposeren 27 kunstenaars in de open lucht op verschillende kunstwerken die aansluiten op het thema 'De Verbaazing'. Onder de titel 'Dierstad' exposeren rond de cirkel opvallende nieuwe schelingen op het gebied van de beeldende kunst. Willem Hoogeveen presenteert 'Het Oog', David 'Plastic Mensen', Frits Breekveldt 'Zonnesteek' en Erik Petersen 'Dierstad'. Ook Jeroen Stok en Hendrik Baartman exposeren werken.

De toegang tot Sunsation '94 is volgens traditie gratis. Tegen betaling krijgen zij ook de broodjes verkrijgbaar.

Kunst van verbazing tijdens zonnesteek in Observatorium

De kunstenaars van de zonnesteek inspireren door de verbazingwekkende en onstuipbare beweging van de natuur. Het Robert Morris observatorium is een belangrijk uitgangspunt geweest bij hun ontwerpen.

De deelnemende kunstenaars zijn: Frits Breekveldt, DAAD, Willem Hoogeveen, Erik Petersen en Jeroen Stok.

door Robert Morris ontworpen observatorium ligt tussen Swifterband en Lelystad. De kunstwerken zijn te bezichtigen van 17 tot 22 juni.

Teken van verbazing

Kunst als

Lelystad - Evenals in voorgaande jaren zal in het Observatorium van Robert Morris bij Lelystad de zonnesteek luister bijlezen worden door dichters, muzikanten en schrijvers tijdens Sunsation.

Dit jaar laten bovendien 6 beeldende kunstenaars zich inspireren door de kortste nacht.

Met tijdelijke installaties en objecten geven zij vorm aan hun individuele of universele verbazing over de opstuipbare beweging van de natuur en de rol die het mensdom speelt daarin heeft toebedeeld.

Observatorium zelf is een belangrijk uitgangspunt geweest bij de kunstwerken.

Observatorium

andere kunstenaars in de open lucht op verschillende kunstwerken die aansluiten op het thema 'De Verbaazing'. Onder de titel 'Dierstad' exposeren rond de cirkel opvallende nieuwe schelingen op het gebied van de beeldende kunst. Willem Hoogeveen presenteert 'Het Oog', David 'Plastic Mensen', Frits Breekveldt 'Zonnesteek' en Erik Petersen 'Dierstad'. Ook Jeroen Stok en Hendrik Baartman exposeren werken.

Compositie
Weet mag ook verwacht worden van Brass Midden-Nederland, dat uit meer dan tien koperblazers bestaat en dat onder andere een speciaal voor Sunsation '94 door Heek Meise geschreven compositie zal spelen: 'Amazing Morning'.

Expositie
Een extra dimensie voegt de Kunstenaars Vereniging Flevoland dit jaar toe aan het mysterie gegeven. Rondom het Observatorium exposeren 27 kunstenaars in de open lucht op verschillende kunstwerken die aansluiten op het thema 'De Verbaazing'.

De toegang tot Sunsation '94 is volgens traditie gratis. Tegen betaling krijgen zij ook de broodjes verkrijgbaar.

Kunst van verbazing tijdens zonnesteek in Observatorium

De kunstenaars van de zonnesteek inspireren door de verbazingwekkende en onstuipbare beweging van de natuur. Het Robert Morris observatorium is een belangrijk uitgangspunt geweest bij hun ontwerpen.

De deelnemende kunstenaars zijn: Frits Breekveldt, DAAD, Willem Hoogeveen, Erik Petersen en Jeroen Stok.

door Robert Morris ontworpen observatorium ligt tussen Swifterband en Lelystad. De kunstwerken zijn te bezichtigen van 17 tot 22 juni.

Teken van verbazing

Kunst als

Lelystad - Evenals in voorgaande jaren zal in het Observatorium van Robert Morris bij Lelystad de zonnesteek luister bijlezen worden door dichters, muzikanten en schrijvers tijdens Sunsation.

Dit jaar laten bovendien 6 beeldende kunstenaars zich inspireren door de kortste nacht.

Met tijdelijke installaties en objecten geven zij vorm aan hun individuele of universele verbazing over de opstuipbare beweging van de natuur en de rol die het mensdom speelt daarin heeft toebedeeld.

Observatorium zelf is een belangrijk uitgangspunt geweest bij de kunstwerken.

pagina Kunst en Cultuur

• Het landartproject tussen Lelystad en Swifterband. Foto Tijl Kranten

(Van onze kunstredactie)

ZWOLLE - Dichters, musici en schrijvers zullen, evenals in voorgaande jaren in het Observatorium van Robert Morris tussen Swifterband en Lelystad de zonnesteek luister bijzetten. Bovendien zullen dit jaar zes beeldende kunstenaars zich door de kortste nacht laten inspireren.

Met tijdelijke installaties en objecten geven zij vorm aan hun individuele of universele verbazing over de onstuipbare beweging van de natuur en de rol die het mensdom zichzelf daarin heeft toebedeeld. Het observatorium zelf is een belangrijk uitgangspunt geweest bij het ontwerp van de kunstwerken. Het werk zal worden vervaardigd van lichte materialen als bamboe, riet, plastic, textiel en spiegels. De deelnemende kunstenaars zijn lid

'Kunst van verbazing' tijdens zonnesteek in Observatorium

van de Kunstenaars Vereniging Flevoland die de organisatie van dit 'objectenpark' in handen heeft. De kunstwerken van Jeroen Stok, Hendrik Baartman, Willem Hoogeveen, Erik Petersen, Frits Breekveldt en DAAD worden opgesteld rondom de buitenste ring van het observatorium. Deze week zijn de zes al in het landartproject aan het werk. Het resultaat is vanaf vrijdag 17 juni tot en met 22 juni te zien. Het object van Jeroen Stok 'ICentrum van de kosmos' wordt opgebouwd uit goudkleurige stof. Met zijn beeld wil de kunstenaar reageren op de functie en de vorm van het observatorium. Erik Petersen stelt in de eerste doorgang van het observatorium

bamboe stokken op met daaraan bevestigde contrabas-snaren. Bij het passeren klinken oertonen. Frits Breekveldt zorgt met bamboe en riet voor zeven punten als de dagen van de week, de kleuren van regenboog of de dagen van de schepping. Willem Hoogeveen laat zich inspireren door het oog. Zijn oog van hout en glas kan alle kanten van de wereld inkijken, 'de pupil is draaibaar door de wind. De dichter-kunstenaar DAAD zal 'plastic mensen' in het project plaatsen. Het object van Hendrik Baartman is nog in ontwerp.

Sunsation
De zonnesteek wordt voor de twaalfde ach-

tefeen in het 'gevier naemel Sunsati verbaaz Naast kunst i poëzie Naast dichters Herman Boer uit vanaf kw. in de och' terdag 18 zich weer het observ geven voor vaart' naal zonnestralservatoriumJl ciaal gebO het waarne de seizoensv

Herman Pieter de Boer zal er, uit eigen werj koperblazers een speciaal doel geschreven positie. De org belooft bovenga 'mystieke singen'. Het Morris Observatorium ligt direct Lelystad aan de bindingsweg Swifterband

KNIPSELS